

Harkakötöny
Község Önkormányzatának

Helyi Esélyegyenlőségi Programja
2013

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

1. Bevezetés	3
1.1. Jogszabályi háttér bemutatása	4
2. Harkakötöny bemutatása	5
2.1. Gazdaság	6
2.2. Demográfia	6
3. Mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	7
3.1. Foglalkoztatottság, munkanélküliség	8
3.2. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció	13
3.3. Egészségügyi és szociális szolgáltatáshoz való hozzáférés	14
4. Gyermek helyzet, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	16
4.1. A gyermek helyzetének általános jellemzői	16
4.2. Gyermek szolgáltatáshoz való hozzáférése	21
4.3. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyermekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége	22
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	26
5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége	26
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	28
6.1. Az időskorú népesség főbb jellemzői	28
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	31
7.1. A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái	31
7.2. Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei	31
8. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	33
8.1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	33
8.2. A beavatkozások megvalósítói	34
8.3. Jövőképünk	35
8.4. Megvalósítás	35
Összegző tábla	37

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

1. Bevezetés

Az Országgyűlés elismerte minden ember jogát ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen. Kifejezte, hogy az állam hatékony jogvédelmet kell, hogy biztosítson a hátrányos megkülönböztetést szenvedők számára, valamint kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása elsősorban állami feladat. Az egyenlő bánásmód elveinek betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 4. fejezete utal a Köztársasági Esélyegyenlőségi Programra, amely leszögezi: az élet valamennyi területén meg kell előzni a hátrányos megkülönböztetést és elő kell segíteni az egyes társadalmi csoportok tagjainak esélyegyenlőségét. Az esélyegyenlőség biztosítása egyaránt feladata az államnak és az önkormányzatoknak is.

Az esélyegyenlőség nem csupán követelmény, hanem az önkormányzatok hosszú távú érdeke is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy mindenkinek esélye legyen a munkavállalásra, a karrierre, a jó minőségű szolgáltatásokra – függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség és a szegregációmentesség.

A Program kiemelt figyelmet fordít a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011.(XII.27.)Korm. rendelet alapján elsődlegesen védettnek, illetve hátrányos helyzetűnek minősülő csoportok:

- a mélyszegénységben élők,
- a romák,
- a gyermekek,
- a nők,
- az idősek,
- fogyatékkal élők helyzetére.

Az eleve hátrányos helyzetben levő személyek esetében nem elegendő annak biztosítása, hogy őket a többiekkel azonos jogok illessék meg, hanem olyan pozitív intézkedésekre van szükség, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyzetükből fakadó hátrányait csökkenteni, illetve megszüntetni lehessen.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Harkakötöny Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az Esélyegyenlőségi Program a feltétele annak, hogy a helyi önkormányzat bármely hazai vagy európai uniós támogatásban részesülhessen.

Harkakötöny Község Önkormányzata elkötelezett az egyenlő esélyek biztosítása iránt. Minden polgár számára lehetővé kívánja tenni, hogy megkülönböztetés nélkül dolgozhassanak, tanulhassanak és

élhessenek a településen, és lehetőségéhez mérten megtesz mindent annak érdekében, hogy megakadályozza bárki „áldozattá” válását.

Harkakötöny Község Önkormányzata, a Képviselő-testület és szervei döntéseiken keresztül is kifejezik elkötelezettségüket az esélyegyenlőség területén.

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

1.1. Jogszabályi háttér bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: MÖtv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

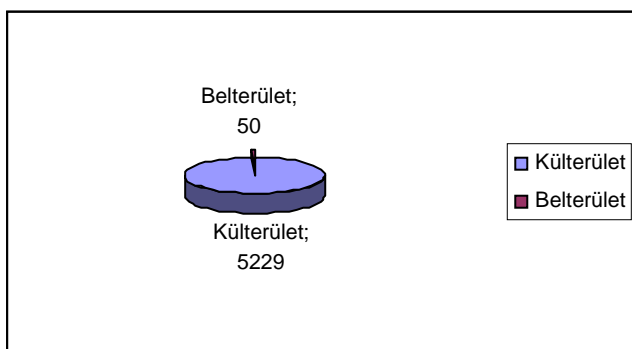
előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás tekintetében az Ebktv. által előírt, hatályos HEP bemutatására van szükség. Az Ebktv. 2010. május 1-jén hatályba lépett 63/A. §-a rendelkezett a helyi esélyegyenlőségi programról. A rendelkezés értelmében a helyi önkormányzat öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, melyet két évente át kell tekinteni és szükség esetén felül kell vizsgálni.

2. Harkakötöny bemutatása

Harkakötöny Magyarország Dél-alföldi régiójában, azon belül Bács-Kiskun megye déli részén, a Kiskunhalasi kistérségben helyezkedik el. A települést, a Kiskunhalast Kiskunmajsával összekötő 5402. út felénél található másfél kilométeres bekötőútról érhetjük el. A település területe 52,79 km² (5279 ha). Ebből a belterület 50 hektár, a külterület 5229 hektár.

Harkakötöny, bár még fiatal település, történelme mégis messzire nyúlik vissza. A régészeti kutatások alkalmával a falu környékén feltárt avar temető ókori, és az ún. Pajorkereszt körül talált településnyomok a terület középkori lakottságáról árulkodnak. Erre ad bizonyosságot a település határában Csorsz árkanak (másik nevén Ördögárok) nevezett egykori sánc. A településtől északra fekszik az egykor nagyobb kiterjedésű, gazdag madárvilágú Harka-tó. A környék talaja homok, határának legnagyobb ásványkincse a kőolaj és a földgáz.

Harkakötöny múltjában a kunok jelenléte hagyta a legnagyobb nyomot. A terület neve 1493-ban Ketzenszállás volt, ez a mai olvasatban Kötönyszállást jelentett. Harka elnevezés egy 1451. évi okmányon fordul elő először. A legenda szerint Harka vezér és Kötöny vezér a területen küzdött meg egymással, innen az elnevezés, de ezt tényekkel nem tudják megerősíteni. A török korban elpusztult falvak lakossága a közeli városokba menekült, a terület pusztasággá vált. Az újratelepítést követő tagosítások után tanyák jöttek létre Harka és Kötöny pusztákon, s bár számuk egyre fogy, még mindig jellemzői a környéknek.

1872-ben Harka és Kötöny pusztát, Kisbócsával és Nagybócsával együtt a területileg határos Tázlárhoz csatolták, és önálló községet hoztak létre Tázlár néven. A község neve 1907 és 1947 között Prónayfalva volt.

1948-ban Harka és Kötöny pusztát leválasztották Tázláról, és 1949-ben önálló községet alkottak, amelyet a két pusztta nevéből Harkakötönynek neveztek el. A településen ekkor mindösszesen 3 ház volt. A falu kiépítésére 1952-1953 során került sor, ekkor kapta sakktabla jellegét is. Kötöny és Harka pusztákon még ma is jelentős számban található tanyákat.

Harkakötöny címerét 2002-ben kapta.

A címér a település történelmi múltját idézi. A település címere Kötöny horkát jeleníti meg. A korabeli ábrázolásokon a kunokat a legtöbb esetben lovon ábrázolták hátrafelé nyilazva.

A belterületi utak 100%-a burkolattal ellátott.

A településen általános iskola, óvoda, orvosi rendelő, védőnői szolgálat és időotthon működik.

A művelődési, kulturális, humán szolgáltatásokat templom, művelődési ház és könyvtár biztosítja. Sportpálya és sportcsarnok is van a községben, ahol a Harkakötönyi Tömegsport Egyesület szervezett keretek között garantálja a mozogni vágyók kikapcsolódását. Emellett a falu szélén található a Füzes tó, mely a horgászatra alkalmas.

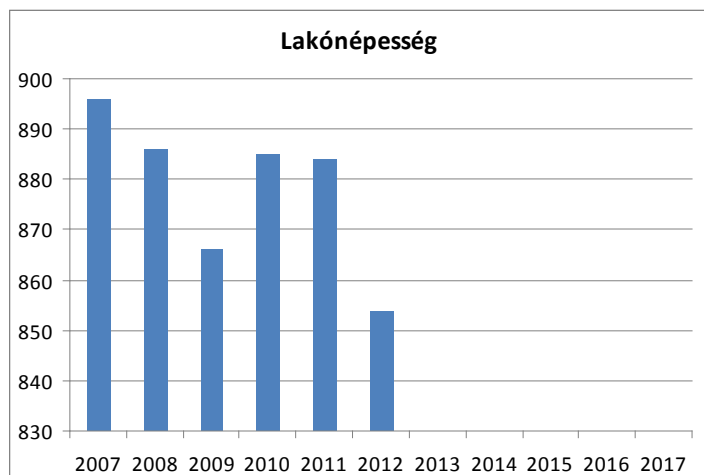
A településnek jelenleg két testvértelepülése van. Maksa, a reformátusok lakta erdélyi település és a lengyelországi Walim község.

2.1. Gazdaság

A térség természeti adottságaiból adódóan Harkakötönyben jellemző gazdálkodási tevékenység a szántóföldi növénytermesztés, a kertgazdálkodás, valamint az állattenyésztés. Harkakötöny gyengébb minőségű földterületei pihentetett, illetve parlagterületek.

2.2. Demográfia

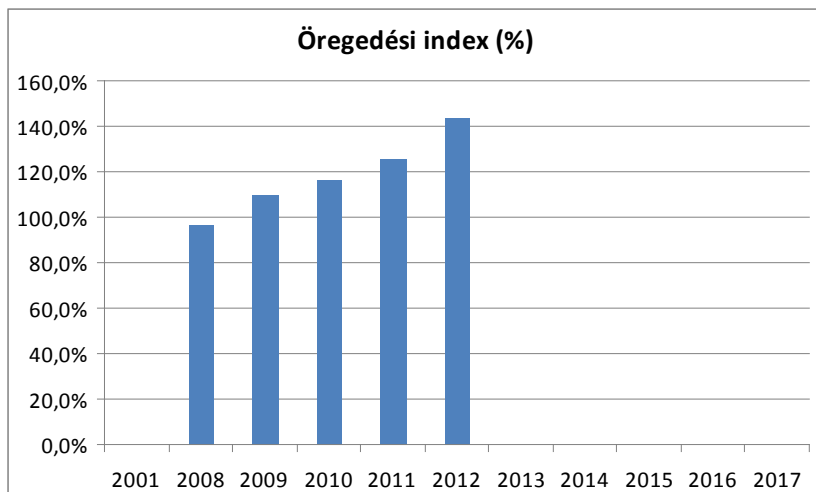
Harkakötöny település lakóinak száma csökkenést mutat, leginkább megfigyelhető ez a megállapítás 2009-ben, valamint 2012-ben. Egyre jelentősebben érezhető a népesség elöregedése.

A 2012-es adatok szerint a településen a munkaképes korú lakosság dominál. A további arányokat tekintve a 18 éven aluliak aránya kisebb, mint a 60 éven felülieké.

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
0-14 éves	45	60	105	43%	57%
15-17 éves	19	11	30	63%	37%
18-59 éves	263	275	538	49%	51%
60-64 éves	32	23	55	58%	42%
65 év feletti	93	58	151	62%	38%

A lakosság korszerinti megoszlása azt jelzi, hogy magas az aktív lakosok száma, de a tendenciát tekintve egyre nő a 60 éven felüliek aránya.

Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	6	13	-7
2009	8	8	0
2010	7	8	-1
2011	7	16	-9
2012	8	13	-5

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira -, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza (Ld. pl. A tartós szegénység csökkentésének lehetőségei Magyarországon, Budapest Intézet, 2012., www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_tartos_szegenyseg_okok_1.1.pdf). A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik), valamint a falusi lakókörnyezet (a szegények több mint fele községben él).

Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

Harkakötöny Községben a 2011. évi népszámlálási adatok alapján senki sem vallotta magát roma kisebbséghez tartozónak.

Az elmúlt években a hátrányos helyzetűek, inaktív munkaerő-piacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekezett segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást.

3.1. Foglalkoztatottság, munkanélküliség

A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

A jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Ft. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- a) közfoglalkoztatást szervez,
- b) figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását,
- c) döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit,
- d) az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Möt. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	324	307	631	34	10,5%	23	7,5%	57	9,0%
2009	316	306	622	37	11,7%	22	7,2%	59	9,5%
2010	322	303	625	35	10,9%	28	9,2%	63	10,1%
2011	316	307	623	33	10,4%	22	7,2%	55	8,8%

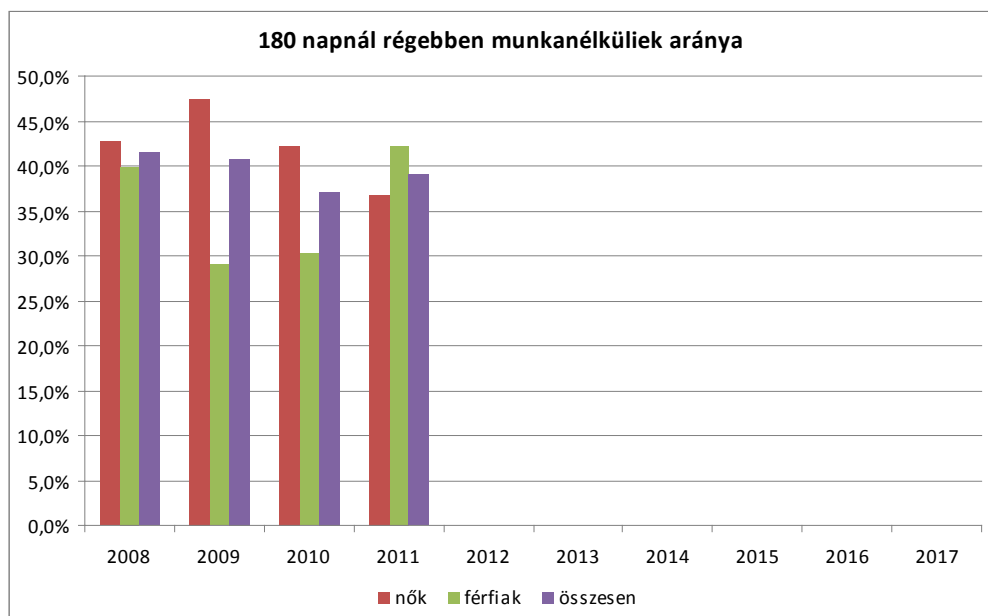
Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott állás keresők száma összesen	fő	57	59	63	55
20 éves és fiatalabb	fő	3	3	4	3
	%	5,3%	5,1%	6,3%	5,5%
21-25 év	fő	8	10	16	13
	%	14,0%	16,9%	25,4%	23,6%
26-30 év	fő	5	3	5	5
	%	8,8%	5,1%	7,9%	9,1%
31-35 év	fő	9	9	7	8
	%	15,8%	15,3%	11,1%	14,5%
36-40 év	fő	7	12	12	7
	%	12,3%	20,3%	19,0%	12,7%
41-45 év	fő	4	3	2	1
	%	7,0%	5,1%	3,2%	1,8%
46-50 év	fő	5	8	7	3
	%	8,8%	13,6%	11,1%	5,5%

51-55 év	fő	8	3	3	8
	%	14,0%	5,1%	4,8%	14,5%
56-60 év	fő	8	6	7	6
	%	14,0%	10,2%	11,1%	10,9%
61 év felett	fő	0	2	0	1
	%	0,0%	3,4%	0,0%	1,8%

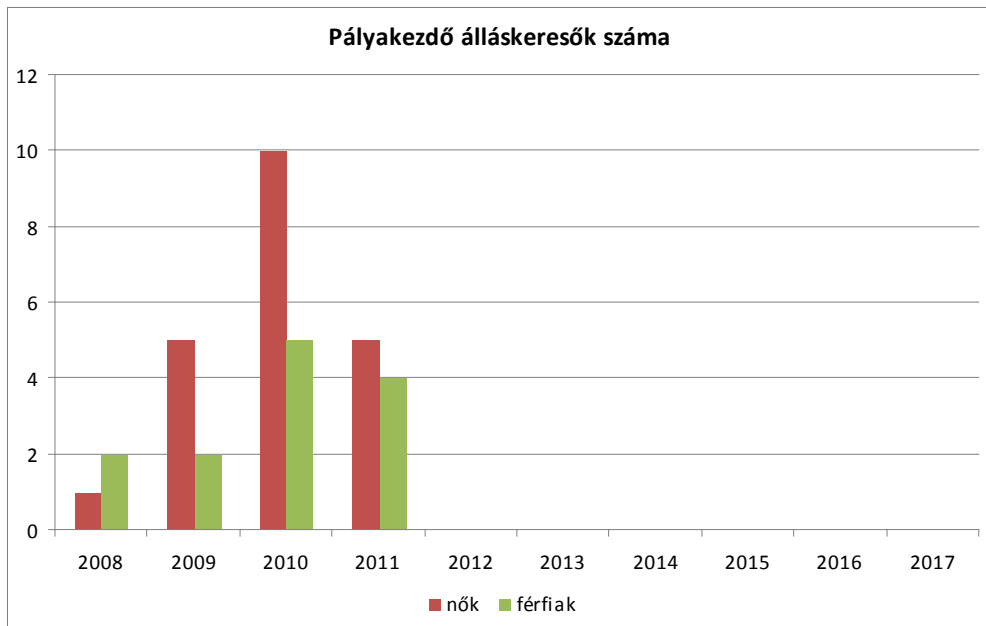
A korcsoportonkénti megoszlást vizsgálva kiderül, hogy magasabb az arány a regisztrált munkanélküliek között 21-40 éves korosztályban, mint az azt követő korosztályokban.

A tartós munkanélküliség a fejlett piacgazdasági országokban is növekvő probléma. A munkanélküliség egyéb tényezőkkel, így a szociálpolitikai rendszerek hiányosságaival és környezeti veszélyeztetettségével társul.

Az álláskeresés tekintetében szintén hátrányos helyzetűnek tekinthetők a pályakezdők, hiszen tapasztalatlanok, gyakorlattal nem rendelkeznek, így a munkaadók nem szívesen veszik fel őket egy-egy állásra. A pályakezdő munkanélküliek nem csak a munkanélkülieken belül, hanem a társadalom egészében is az egyik legrosszabb pozícióban lévő csoport.

A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is, a tanulás melletti rendszeres munkavégzés pedig továbbra sem tekinthető tipikusnak.

A 18-29 éves korosztály között megfigyelhető, hogy 2010-ben a pályakezdő álláskeresők közül a nők kimagasló tendenciát mutatnak.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

2001-ben Harkakötönyben általános iskolai végzettségűek száma 708 fő, amely nagyon jónak mondható a község lélekszámához viszonyítva. A 2011. évi adatok még nem állnak rendelkezésünkre, a népszámlálási adatok folyamatos feldolgozása miatt. Nyilvános adatok 2013. év folyamán várhatók.

2008 és 2011 közötti időszakban megállapítható, hogy a 8 általános iskolát végzettek száma fokozatosan emelkedik.

Általános iskolai felnőttoktatás, valamint középfokú iskolában történő felnőttoktatás nem történt.

c) közfoglalkoztatás

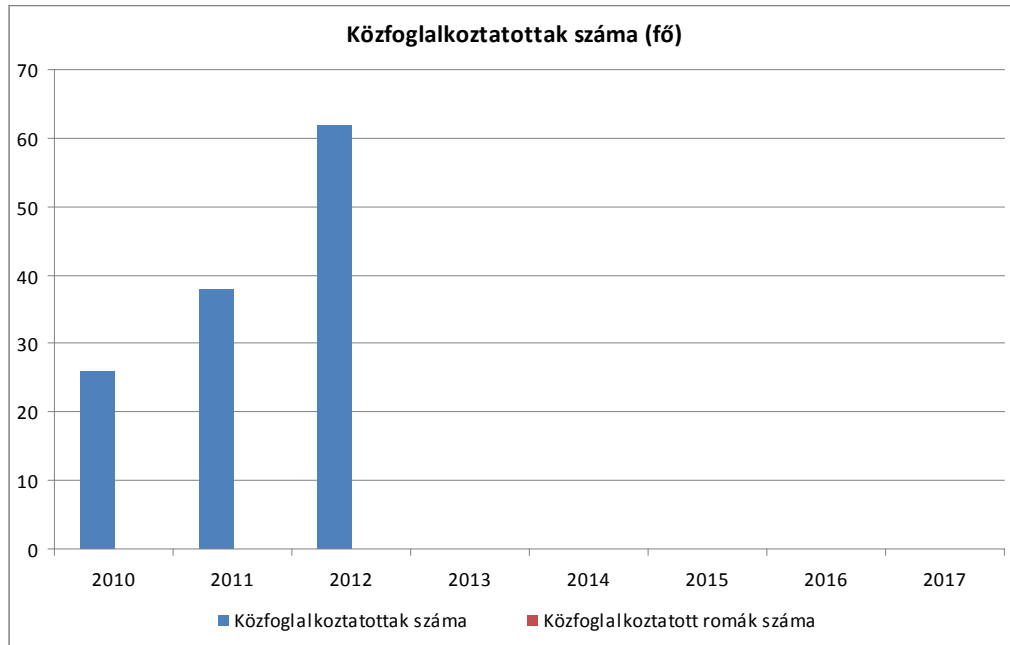
A településen munkalehetőséget főleg a mezőgazdaság, az önkormányzat, önkormányzati intézmények, kisebb mértékben a kisvállalkozások biztosítanak. Az önkormányzat folyamatosan arra törekszik, hogy munkahelyet teremtsen a településen élők számára, illetőleg a munkahelyteremtést támogassa.

A segélyezettek munkaerő-piaci reintegrálását célozta a 2009-ben országos szinten bevezetett „Út a munkához” program, ami a munkaképes, de tartósan munkanélküli személyek valamely közfoglalkoztatási formában való fokozottabb bevonását ösztönözte. A 2009. évtől kezdve Harkakötöny Község Önkormányzata is minden évben elkészítette közfoglalkoztatási tervét, amely a következő évben meghatározta azokat a feladatokat és munkaköröket, melyeket részben vagy egészben foglalkoztatás keretében kíván ellátni.

Az „Út a munkához” programot 2011. január 1-jétől a Nemzeti Foglalkoztatási Program váltotta fel, amit aztán tovább alakított a szeptemberben hatályba lépő 2011. évi CVI. törvény „a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról”.

Az új típusú közfoglalkoztatás legfőbb célja, hogy minél több munkára képes és munkára kész, aktív korú, szociálisan rászoruló ember számára biztosítson átmeneti munkalehetőséget. Az új rendszer előnye, hogy a korábbihoz képest jóval nagyobb számban vonhatók be a segélyezettek, ugyanakkor a rövid foglalkoztathatósági időtartam miatt jelentősen romlik a dolgozók motiváltsága és a foglalkoztatás értékteremtő lehetősége.

A közfoglalkoztatásban történt változás során 2012 évtől kezdődően a munkaügyi központ már csak a hosszabb idejű közfoglalkoztatást támogatja, amely alapján a foglalkoztatás 6, illetve 8 órában történik.

A grafikonon jól látható, hogy folyamatosan nő a közfoglalkoztatásban részt vevők száma.

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére biztosított támogatás.

Bérpótló juttatásra 2011. január 1-jétől, illetve 2011. szeptember 1-jétől foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban, vagy más foglalkoztatási jogviszony alapján.

A bérpótló juttatás/foglalkoztatásra helyettesítő támogatás összege a mindenkori öregségi minimál nyugdíjhoz igazítva, több, mint négy évig változatlanul 28.500.- Ft, majd ez lecsökkent a 2012. évben 22.800.- Ft-ra.

Támogatásra jogosultak				
Év	Álláskeresési segélyben részesülők/fő	Járadékra jogosultak/fő	Rendszeres szociális segélyben részesülők/fő	Foglalkoztatást helyettesítő támogatás
2008	29	47	14	Még nem volt ilyen ellátás
2009	28	51	6	13
2010	22	54	6	30
2011	24	51	4	34
2012	3	47	2	33

Jelentősebb csökkenés mutatkozik az álláskeresési segélyben részesülők számában, a rendszeres szociális segélyben részesülők száma csökkenő, a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma növekvő tendenciát mutat.

3.2. Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A magyarországi lakásviszonyok jellemző problémái a közmű, illetve lakáshitel tartozások, a (szociális) bérlakások alacsony aránya, illetve hiánya, valamint a rendkívül súlyos lakhatási problémák területi koncentrációja, a lakóközösséget is meghatározó szegregáció.

A háztartások szegénységi mutatóit, illetve a gyermekszegénységet tekintve kiemelt jelentősége van a lakáshitel, illetve a rezsiköltségek emelkedő terheinek.

A lakott házak állaga elfogadhatónak nevezhető. Előfordul megüresedett, rossz állapotú ingatlan a községben, főleg a tanyai részen romos állapotú tanyák is találhatóak.

Lakásállomány

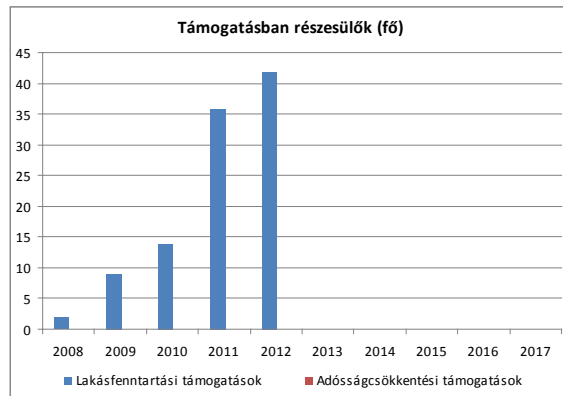
év	összes lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	bérlakás állomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	szociális lakásállomány (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	395	4	1	0	0	0	0	0
2009	395	4	1	0	0	0	0	0
2010	395	5	1	0	0	0	0	0
2011	395	8	1	0	0	0	0	0
2012	395	8	1	0	0	0	0	0

a) lakhatást segítő támogatások

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaink viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhőszolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénztézeteki kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

Az önkormányzat lakásfenntartási támogatással segíti a rászorulókat.

Lakásfenntartási támogatásban részesülők száma növekvő tendenciát mutat. A rendelkezésre álló adatok szerint a családok a hiteltörlesztéseket nehezen, de teljesítik. Megközelítőleg 3 ingatlanra van jelenleg végrehajtás.

3.3. Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b) biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c) folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
- d) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi

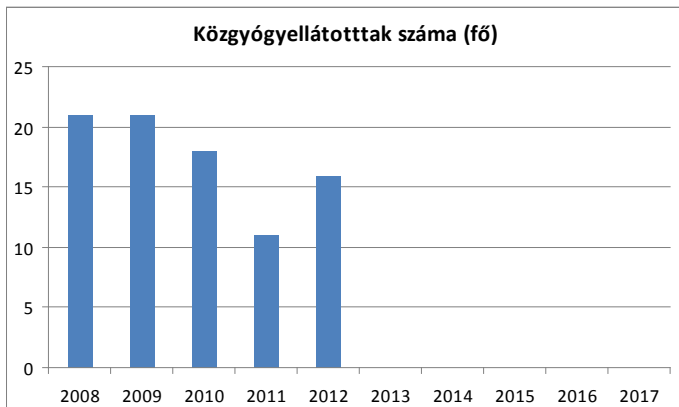
pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során.

Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

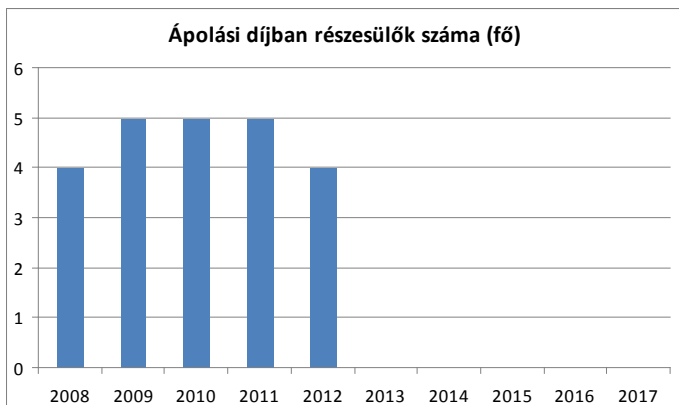
a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó hozzátartozó részére biztosított támogatás. A szociális törvény szabályozása alapján a támogatás a súlyosan fogyatékossgal élő, vagy a 18 év alatti tartósan beteg személy ápolását végző hozzátartozó részére állapítható meg. A helyi rendelet lehetőséget biztosít arra, hogy a támogatás a 18. életévét betöltött tartós beteg ápolása esetén is megállapítható legyen.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Feladatként jelentkezik az egészségfejlesztéshez szükséges szemlélet és tudatosság erősítése. Hangsúlyt kell fektetni az alkalomszerű szűrések szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására. A népbetegségnek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin, stb., valamint védőoltások beadására. Fontos az életmód tanácsadás, az egészségfejlesztő közösségi programok, szűrővizsgálatok, amelyek lehetőséget biztosítanak az egészséges életmód és lelki egészség megőrzésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, valamint a testi egészség megőrzéséhez.

c) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzati konyha működésénél az egészséges helyi alapanyag felhasználás is cél.

d) sportprogramokhoz való hozzáférés

A Harkakötönyi Tömegsport Egyesület keretében labdarúgásra van lehetőség.

e) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Harkakötöny Község Önkormányzata a szociális törvényben, valamint az önkormányzati rendeletben meghatározott kötelező és önként vállalt feladatait egyrészt saját intézményein keresztül, másrészt szerződéses feladatellátás keretében biztosítja.

f) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor, mivel hátrányos megkülönböztetés senkit nem ért.

g) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A közszolgáltatások szervezése során is érvényesül az előnyben részesítés (pl.: a rászoruló, beteg idős személyek szállítását a tanyagondnoki szolgálat saját gépjárművével oldja meg).

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (

A gyermekszegénység egyik kiemelt oka a szülők munkanélkülisége. A szegény gyermekek 60 %-a inaktív, illetve alacsony munkaintenzitású családokban él. A társadalmi juttatások szegénység csökkentő hatását tekintve unios összehasonlításban igen jól áll Magyarország.

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényben kihirdette A gyermekek jogairól szóló ENSZ egyezményt, majd elfogadta a 47/2007.(V.31.) sz. határozatával „Legyen jobb a gyermekeknek 2007-2031” Nemzeti Stratégiáját. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A Nemzeti Stratégia minden gyermekre kiterjed, de a hátrányos helyzetű gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akik érdekei a legjobban sérülnek.

Harkakötöny lakóhellyel rendelkezők száma 2013. január 1-jén – a népességnylvántartó adatai szerint – 879 fő volt.

A gyermek száma összesen 230 fő, amely az életkor szerinti korcsoportbontásban az alábbi:

- 0-3 éves korú gyermekek száma 25 fő,
- 4-6 éves korú gyermekek száma 19 fő,
- 7-14 éves korú gyermekek száma 61 fő,
- 15-18 éves korú gyermekek száma 43 fő.
- A fiatal felnőttek száma 19-24 éves korig 82 fő

A változás az alábbi a 2012. január 1-jei állapothoz képest:

- a kiskorúak száma 16 fővel emelkedett,
- a fiatal felnőttek száma 7 fővel csökkent.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,
- e) a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthon nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,
- b) a családbafogadás,
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) az átmeneti nevelésbe vétel,
- e) a tartós nevelésbe vétel,

- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),
- b) a fővárosi főjegyző,
- c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,
- f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet: A köznevelési törvény 2013. szeptember 1-éig hatályban tartja a közoktatásról szóló törvény 121. §-a (1) bekezdésének 14. pontjában rögzített definíciót a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet vonatkozásában, ezt követően a definíciót a Gyvt. fogja tartalmazni¹. A 2013. szeptember 1-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt megállapították. E csoporton belül halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője, óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetén a tankötelezettség beállításának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a szülő önkéntesen a Gyvt.-ben meghatározott eljárás keretében nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

A jegyző összesíti a települési önkormányzat illetékességi területén a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és tanulók számát és az ily módon előállított statisztikai adatokat minden év október 31-ig megküldi az illetékes kormányhivatal részére (Nktvr. 27-29. §)²

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt.-ben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot állapít meg. (Gyvt. 18. § (1) a)) A jogosultság megállapítása során sor kerül a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálatára a Gyvt. 19. §-a szerint.

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás: A támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és

- nyugellátásban,
- korhatár előtti ellátásban,
- szolgálati járandóságban,
- balettművészeti életjáradékban,
- átmeneti bányászjáradékban,
- időskorúak járadékában vagy
- olyan ellátásban
- részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. (Gyvt. 20/B. § (1))

¹ A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet Gyvt.-ben rögzített definíciója a sablon készítésekor még nem ismert.

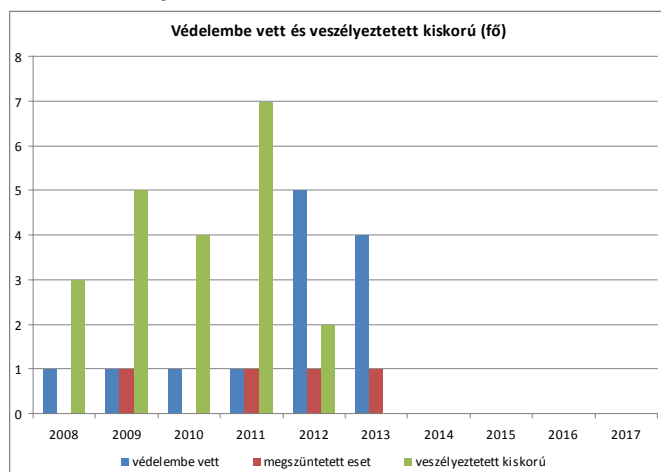
² Iskolaszolga, XXIII. 3., 2012. november

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére.

Óvodáztatási támogatás: A települési önkormányzat jegyzője annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll pénzbeli támogatást folyósít. (Gyvt. 20/C. § (1))

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetett kiskorúak száma évente jelentős eltérést mutat.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítására a gyermek – a család szociális helyzete alapján – jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményére, tankönyvtámogatásra, illetve az évente két alkalommal, gyermekekenként 5.800.- Ft Erzsébet utalványra (2012. augusztus 1-je előtt 5.800.- Ft pénzbeli támogatásra).

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	43	3	0	0	0
2009	62	3	0	0	0
2010	71	4	0	0	0
2011	76	5	0	0	1
2012	65	5	1	0	1

A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra 1 tartásra köteles gyám volt jogosult, aki összesen 1 kiskorú gyermeket nevel.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Az önkormányzat annak a gyermeknek állapíthat meg rendkívüli gyermekvédelmi támogatást, akinek a családja időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban 1 gyermek részesült.

Óvodáztatási támogatásban 1 fő részesül, ahol mindkét szülő munkanélküli.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	8	19	23	n.a	0	17
2009	9	16	18	n.a	0	31
2010	9	21	5	n.a	0	35
2011	8	35	6	n.a	1	36
2012	13	32	5	37	1	32

4.2. Gyermek szolgálatokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői

Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	110
2009	1	115
2010	1	119
2011	1	114
2012	1	98

A védőnő körzete csak Harkakötöny. A védőnőre jutó ellátottak száma 5 év átlagában 111 fő, jelenleg csökkenő létszám.

A védőnői munka színterei:

- a tanácsadás helyiségében folyó gondozó-tanácsadó tevékenység várandós anyáknak és kisgyermekes családoknak,
- családlátogatáson adott tanácsadás, elvégzett gondozás, anyai tevékenységre oktatás,
- nevelési-oktatási intézményekben történő szűrés, egészségnevelés.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői

Házi gyermekorvosi ellátás biztosított.

c) gyermekjóléti alapellátás, gyermekvédelem

Társulási formában biztosított. (Halasi Többcélú Kistérségi Társulás keretében) – helyi ügyintézővel

4.3. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	25	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7:00-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	6 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	2	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	0	0

Óvodai nevelés adatai

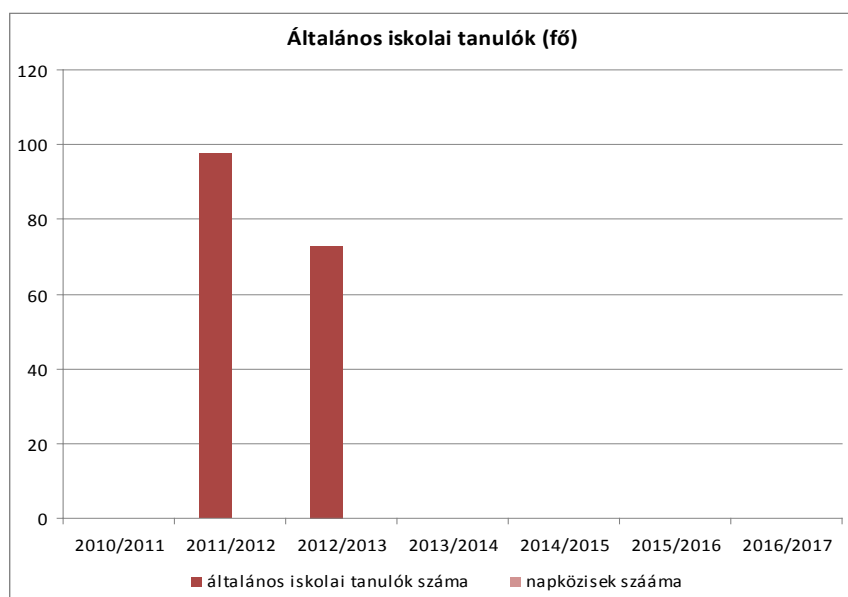
év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	27	1	42	1	27	0
2009	24	1	42	1	22	0
2010	20	1	42	1	20	0
2011	21	1	42	1	19	0
2012	20	1	25	1	18	0

Az óvodai ellátás igénybevétele

2012-2013. év	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma						0
Más településről bejáró gyermekek létszáma						0
az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)						0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma						0
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma						0
tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	5	7	6	3	0	21
Más településről bejáró gyermekek létszáma	0	0	0	1	0	1

az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
a beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	3	6	2	2	0	13
a beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0

A településen minden gyermek számára biztosított az óvodai ellátás, a férőhelyek száma nem 100 %-ban kihasznált. Nincs a településen olyan óvodáskorú gyermek, aki nem vesz részt óvodai nevelésben.

Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	1	1	2	0	0	0	1
2011/2012	1	1	2	0	0	0	1
2012/2013	1	1	2	0	0	0	1

A kötelező közoktatási feladatok ellátása teljes körű és helyben történik.

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	4	100
2011/2012	12	100
2012/2013	9	100

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Átlagban csökken a gyermekek életszínvonala	Az átlag alatti életszínvonalú gyermekek figyelemmel kísérése óvodai, iskolai gyermekvédelmis által
Prevenációs gyermekvédelmi szolgáltatások hiányossága	A megelőzés érdekében családsegítő szakember közreműködése
Egészséges életmód hiányossága	Egészséges étkeztetés kialakítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,

a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,

a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1. A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Esélyegyenlőségi problémák, amelyekkel a nők találkozhatnak:

- az egyenlőtlen családi feladatmegosztás
- a 45 év felettek esetében a változó képzettségi követelményeknek való megfelelés
- pályakezdők szakmai tapasztalatának hiánya
- munkahelyről a hosszabb idejű távolmaradás (gyermekvállalás, szakmai ismeretek frissítése)
- jövedelmek, a munkahelyi előmenetel lehetőségének egyenlőtlensége
- szolgáltatási hiányosságok (bölcsőde, óvoda)

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

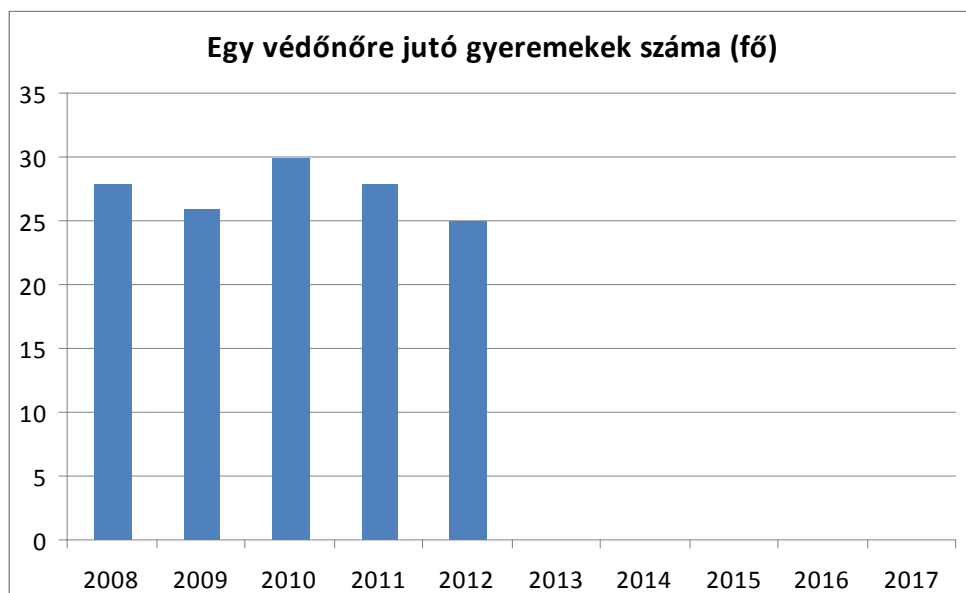
Az Önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	316	332	293	298	23	34
2009	315	327	293	290	22	37
2010	313	333	285	298	28	35
2011	319	322	297	289	22	33
2012	309	314	290	287	19	27

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos helyzetével nemcsak foglalkoztatás, hanem a jövedelmi viszonyok terén is találkozhatunk Magyarországon az alkalmazásban álló férfiak és nők átlagos fizetése között mintegy 20-25 % különbség tapasztalható a férfiak javára. A munkahelyi lehetőségek egyenlőtlen volta nemcsak a jövedelmek terén, hanem a munkahelyi előmenetel kapcsán is jelentkezik.

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a gyermekorvos és védőnői ellátáson keresztül biztosított.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Preventív és szűrő tevékenységek a magas előfordulású megbetegedésekre	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítás
Alacsony jövedelemmel rendelkező, gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során az érintettek informálása
A munkaerőpiacra történő visszatérés mérséklési a szegénység kialakulásának kockázatát, nem megoldott a gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde, nyári szünet)	A gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményhálózat működtetése, pénzügyi lehetőségek figyelembevétele, az igényekhez való igazítása
GYES-ről, GYED-ről munkába visszatérő nők helyzete, nehéz az ismételt munkába állás	GYES-en, GYED-en lévő anyákkal az önkormányzatban és intézményeiben folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás a változásokról, képzési lehetőségekről, amely elősegíti a visszailleszkedést

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Egyre több olyan háztartás van, amelyben idős személyek élnek. Minél idősebb személyről van szó, annál nagyobb az esélye annak, hogy az illető egyszemélyes háztartást tartson fenn. A statisztikai adatok alapján az utóbbi években erősödni látszik az a tendencia, hogy az idős emberek ameddig csak el tudják látni magukat, még a megözvegyülés után sem költöznek össze gyermekeikkel, unokáikkal, hanem megpróbálnak önállóan élni. Ennek ellenére a családi kapcsolatoknak nagy jelentősége van az idős emberek életében.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer saját jogú; és hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

- az öregségi nyugdíj,
- a rehabilitációs járadék.

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

- az özvegyi nyugdíj;
- az árvaellátás;
- a szülői nyugdíj;
- a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
- özvegyi járadék.

Időskori demográfiai folyamat jellemzői:

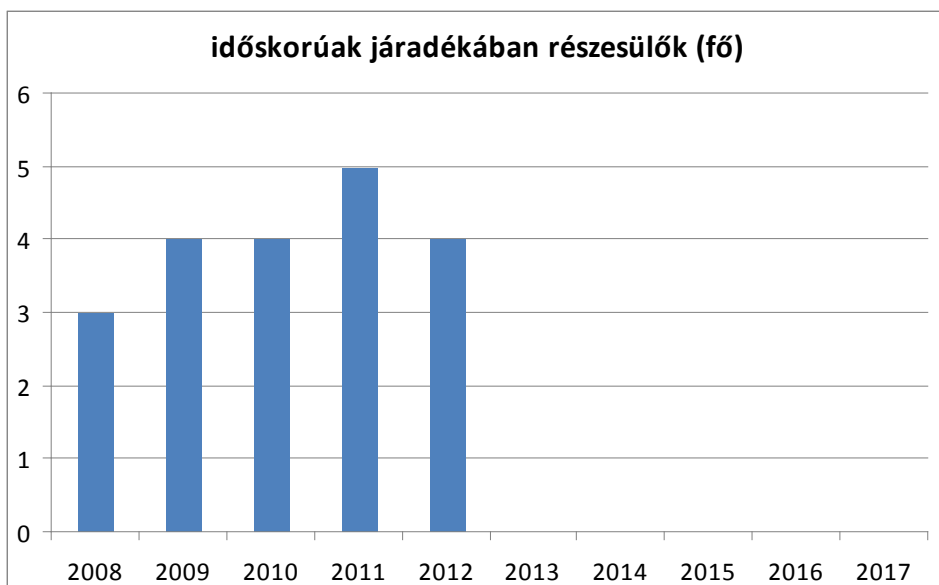
- növekszik az idősök aránya országosan
- az átlagéletkor várhatóan nő
- a nők élettartama lényegesen hosszabb

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	99	150	249
2009	99	143	242
2010	99	142	241
2011	98	145	243

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma		nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő		fő	%
2008	133		0	0%
2009	141		0	0%
2010	157		0	0%
2011	160		0	0%
2012	161		0	0%

Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

A nyugdíj mellett munkát végző idős népesség aránya Magyarországon 3 %.

A munkaerő-piaci részvétel tekintetében nem csak a 60 éven felüli korosztály mondható problematikusnak, hanem az idősödő (50-60 év körüli), még aktív korú korosztályoké is.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	57	8	14%	25	6	24%
2009	59	6	10%	27	5	19%
2010	63	7	11%	29	5	17%
2011	55	6	11%	25	6	24%

b) tevékeny időskor

A munkaadók a munkavállalókat az életkor előrehaladtával egyre kevésbé szívesen alkalmazzák, a nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenének munkahelyet, végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre az esély csekély, kivéve, ha speciális tudással, gyakorlattal rendelkeznek, amelyet a munkaadó nem tud más személy foglalkoztatásával megoldani.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A legtöbb vállalkozásnál kevésbé, vagy egyáltalán nem aknázzák ki az idősebb munkaerő tudásátadással kapcsolatos hasznosságát. Az idősödő munkavállalók munkavállalással, munkavégzéssel kapcsolatos esélyegyenlőségét főként a romló egészségi állapotból és a képzettségbeli hiányosságokból eredő problémákra vezetik vissza a munkaadók, amely problémák költségessé teszik az idősödő munkavállalók alkalmazását. Ugyanakkor a munkaadók keveset tesznek az idősödő munkavállalók képzettségi szintjének és egészségügyi állapotának javítása érdekében.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedül élők aránya magas (nők)	Aktivitást segítő programok szervezése
Preventív és szűrőtevékenységek a magas előfordulású megbetegedésekre	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása
Idősek nappali ellátása nem megoldódott	Idősek nappali ellátásának biztosítása
Idős személyek közösségi programokban való csoportos részvétele	Idősbarát szolgáltatások, programok kidolgozása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

7.1 A településen fogyatékosokkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	21	0
2009	19	0
2010	17	0
2011	12	0

Harkakötöny községben fogyatékosokkal élő személyek nappali ellátása nem biztosított.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzügyi juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult,

- aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

[2006. évi CXVII. törvény egyes szociális tárgyú törvények módosításáról](#)

2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

7.3.1. Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség

Települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Nem biztosított.

Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása	
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A középületek nem akadálymentesek	A középületek akadálymentességének biztosítása, pályázatok figyelése önerő hiánya miatt

8. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

Az elfogadott dokumentum Harkakötöny község honlapján elérhető lesz, amely alapján az állampolgárok megismerik az esélyegyenlőségi programot, intézkedéseket és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A HEP IT részletei

8.1. A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Mélyszegénységben élő és más lakosok közötti életszínvonal közötti eltérés	Folyamatos közfoglalkoztatás a mélyszegénységben élők helyzetének javítására
Gyermekek	Átlagban csökken a gyermekek életszínvonala	Az átlag alatti életszínvonalú gyermekek figyelemmel kísérése óvodai, iskolai gyermekvédelmi által
	Prevenációs gyermekvédelmi szolgáltatások hiányossága	A megelőzés érdekében családsegítő szakember közreműködése
	Egészséges életmód hiányossága	Egészséges étkeztetés kialakítása
Idősek	Egyedül élők aránya magas (nők)	Aktivítást segítő programok szervezése
	Prevenatív és szűrőtevékenységek a magas előfordulású megbetegedésekre	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása
	Idősek nappali ellátása nem megoldódott	Idősek nappali ellátásának biztosítása
	Idős személyek közösségi programokban való csoportos részvétele	Idősbarát szolgáltatások, programok kidolgozása
Nők	Prevenatív és szűrő tevékenységek a magas előfordulású megbetegedésekre	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítás
	Alacsony jövedelemmel rendelkező, gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során az érintettek informálása
	A munkaerőpiacra történő visszatérés mérséklési a szegénység kialakulásának	A gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményhálózat

	kockázatát, nem megoldott a gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde, nyári szünet)	működtetése, pénzügyi lehetőségek figyelembevétele, az igényekhez való igazítása
	GYES-ről, GYED-ről munkába visszatérő nők helyzete, nehéz az ismételt munkába állás	GYES-en, GYED-en lévő anyákkal az önkormányzatban és intézményeiben folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás a változásokról, képzési lehetőségekről, amely elősegíti a visszailleszkedést
Fogyatékkal élők	A középületek nem akadálymentesek	A középületek akadálymentességének biztosítása, pályázatok figyelése önerő hiánya miatt

8.2. A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Folyamatos közfoglalkoztatás a mélyszegénységben élők helyzetének javítására	▪ Munkaügyi Központ Kiskunhalasi Kirendeltsége ▪ Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő ▪ Polgármester
Gyermekek	Az átlag alatti életszínvonalú gyermekek figyelemmel kísérése óvodai, iskolai gyermekvédelmi által	• Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő • Óvoda • Iskola • Polgármester
	A megelőzés érdekében családsegítő szakember közreműködése	• Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő • Gyermekjóléti Szolgálat vezető
	Egészséges étkeztetés kialakítása	• Önkormányzati Konyha • Polgármester, élelmezésvezető
Idősek	Aktivitást segítő programok szervezése	• Családgondozó • Polgármester
	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása	• Védőnői Szolgálat • Polgármester, védőnő
	Idősek nappali ellátásának biztosítása	• Polgármester
	Idősbarát szolgáltatások, programok kidolgozása	• Családgondozó • Polgármester
Nők	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítás	• Védőnői Szolgálat • Polgármester, védőnő
	Szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során az érintettek informálása	• Gyermekjóléti Szolgálat, Családgondozó • Polgármester
	A gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményhálózat	• Intézmények (óvoda, iskola)

	működtetése, pénzügyi lehetőségek figyelembevétele, az igényekhez való igazítása	• Polgármester
	GYES-en, GYED-en lévő anyákkal az önkormányzatban és intézményeiben folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás a változásokról, képzési lehetőségekről, amely elősegíti a visszailleszkedést	• Intézmények vezetői (Óvoda, Iskola) • Gyermekjóléti Szolgálat és Családsegítő • Polgármester
Fogyatékkal élők	A középületek akadálymentességének biztosítása, pályázatok figyelése önerő hiánya miatt	• Polgármester

8.3. Jövőképünk

Fontos számunkra a mélyszegénységben élők életminőségének folyamatos javítása.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek, gyermekek testi és lelki fejlődését, megfelelő és biztonságos környezetük kialakítását, megtartását és fejlesztését.

Folyamatosan odafigyelünk arra, hogy az idős személyek szociális, egészségügyi szolgáltatásait biztosítsuk, életminőségüket javítsuk, a tevékeny időskorra és a nemzedékek közötti szolidaritásra.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a szülői és munkahelyi feladatok összeegyeztetését, az egyenlő esélyek érvényesülését.

Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a fogyatékos emberek másokkal egyenrangú állampolgárokként, a közösség elismert tagjaiként élhessenek. A fogyatékkal élők integrációjára, az egyenlő esélyű hozzáférésre, az akadálymentesítésre.

8.4. Megvalósítás

a.) A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket, cselekvési ütemterveket készítsenek.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

b.) Monitoring és nyilvánosság

Harkakötöny Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Programjában fontos szerepet tölt be a program megvalósulásának nyomon követése. Ennek eszközei:

1. Az eredményesség értékelése, ellenőrzése két évente történik. Az értékelés eredményeinek nyilvánosság tétele kapcsán a személyes adatok védelmének biztosítására kiemelkedő figyelmet kell fordítani.
2. Szükséges minden elérhető eszközt bevonni (honlap, tájékoztató kiadványok, rendezvények, lakossági fórumok) a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.
3. Két évenkénti értékeléskor feltárt hiányosságok felszámolására külön intézkedési tervet kell készíteni, amelyben meghatározásra kerülnek a célkitűzések, tevékenységek, felelősök.

c.) Kötelezettségek és felelősség

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

d.) Konzultáció és visszacsatolás

Harkakötöny Község Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja a település minden polgárának életét érinti, ezért Harkakötöny Község Önkormányzata vállalja, hogy a programot a Képviselő-testületi véleményezés és elfogadás után széleskörű konzultációra bocsájtja az esetleges konzultációra vonatkozó javaslatok érdekében.

Harkakötöny, 2013. június 23.

Brassó Imre Albert
polgármester

Dr. Ferenczi Mária
jegyző

Záradék: Harkakötöny Község Önkormányzat Képviselő-testülete a 37/2013.(VI.27.)kt. határozatával Harkakötöny Község Önkormányzat Települési Esélyegyenlőségi Programját elfogadta.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Főállású közmunkában történő foglalkoztatás	Mélyszegénységben élő és más lakosok közötti életszínvonal közötti eltérés	Mélyszegénységben élő családok közötti életszínvonal csökkenjen	1.1	Közfoglalkoztatás biztosítása pályázat útján	Polgármester	Évente közfoglalkoztatási pályázat benyújtása	Emelkedő életszínvonalú családok száma	Pénzügyi	Önkormányzati döntés alapján folyamatosan fenntartható
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Gyermekek életszínvonalának figyelemmel kísérése	Átlagban csökken a gyermekek életszínvonala	Ne növekedjen a gyermekek közötti életszínvonal	1.1	A gyermekek életszínvonalának figyelemmel kísérése	Polgármester Gyermekjóléti Szolgálat, családsegítő Óvoda, iskola	Felmérés tanévkezdéskor és a második félév megkezdésekor	Emelkedő életszínvonalú családok, gyermekek száma	Pénzügyi	
2	Prevenációs gyermekvédelmi szolgáltatások, programok szervezése, bővítése, szakemberek képzése	Prevenációs gyermekvédelmi szolgáltatások hiányossága	Prevenációs gyermekvédelmi szolgáltatások szervezése, bővítése, veszélyeztetett családok, gyermekek számának csökkentése	1.1	Gyermekvédelmi szolgáltatások figyelemmel kísérése	Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő	Folyamatos, 2014. december 31.	Programok száma, veszélyeztetett családok, gyermekek száma	Pénzügyi	A szolgáltatások szervezésével, bővítésével csökkenthető a veszélyeztetettek száma, a dolgozók képzésével magasabb színvonalú szolgáltatás biztosítható
3	Egészséges étkeztetés kialakítása	Egészséges életmód hiányossága	Egészséges életmód	1.1	Egészséges étkeztetés biztosítása	Polgármester Élelmezésvezető	Folyamatos	Emelkedő egészséges életmódú	Pénzügyi	A szolgáltatók által szállított élelmiszer

								gyermek száma		főzőkonyhával rendelkező intézmények ételei minőségének folyamatos ellenőrzése
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Prevenációs szemlélet erősítése, szűrővizsgálatok biztosítása	Prevenációs szolgáltatások ismeretének hiánya, magas előfordulású betegségek	Népbetegségek kialakulásának megelőzése	1.1	Prevenációs szűrővizsgálatok biztosítása, figyelemmel kísérése	Védőnő, Polgármester	Folyamatos	Meghirdetett szűrések száma, résztvevők száma	Pénzügyi, Technikai	A nők egészségügyi állapota javul
2	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása	Gyermekeit egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas	Anyagi, szociális körülmények javítása	1.1 Éves gyermekvédelmi beszámoló	Szociális, gyermekvédelmi szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása, érintettek informálása	Gyermekjóléti Szolgálat Családgondozó Polgármester	Folyamatos	Programok száma, résztvevők száma	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek az önkormányzati intézmények költségvetésében rendelkezésre állnak, pályázati források kihasználása	Életszínvonal javulása, gyermekek családi környezetben történő nevelése
3	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményhálózat működtetése	Munkaerő-piacra történő visszatérés mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát, nem megoldott a gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde, nyári szünet)	Gyermekek napközbeni ellátása	1.1	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményhálózat működtetése	Intézmények (óvoda, iskola) Családgondozó Polgármester	Pályázatok függvényében, legkésőbb 2014. december 31.	Gyermekek száma	Pénzügyi Technikai Humán	Intézményhálózat fenntartása
4	GYES-en, GYED-en lévő anyákkal az	GYES-ről, GYED-ről munkába	Nők visszatérésének	1.1	GYES-en, GYED-en lévő	Intézmények vezetői (óvoda,	Évente, folyamatos	Felvett kapcsolatok	Humán	Nők visszatérése a munka

	önkormányzatban és intézményeikben folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás a változásokról, képzési lehetőségekről, amely elősegíti a visszailleszkedést	visszatérő nők helyzet nehéz	segítése az ismételt munkába álláshoz		munkatársakkal a folyamatos kapcsolattartás, tájékoztatás a változásokról, képzési lehetőségekről	iskola) Gyermekjóléti Szolgálat Családsegítő Polgármester		száma a GYED-en, GYES.-en lévő munkatársakkal		világába
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az idősek esélyegyenlőségét javító aktivitást segítő programok	Magas az idősek és az egyedül élők aránya	Magányosság, elszigetelődése, megelőzése, idősek életminősége javul	1.1	Az aktivitást megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások kialakítása	Családgondozó Polgármester	Folyamatos	Programok száma, résztvevők száma	Pénzügyi	
2	Szűrővizsgálatok biztosítása	Magas előfordulású betegségek, az ezzel kapcsolatos ismeretek hiánya	Népbetegségek kialakulásának megelőzése	1.1	Szűrővizsgálatok biztosítása (látás, hallás, koleszterin, vérnyomás, vércukor, stb), illetve ezek figyelemmel kísérése	Védőnő Polgármester	Folyamatos	Meghirdetett szűrések száma, résztvevők száma	Pénzügyi Technikai Humán	Az idősek egészségügyi állapota javul
3	Idősek nappali ellátásnak biztosítása	Idősek nappali ellátása nem megoldott	Idősek nappali ellátásának biztosítása, Idősek Klubja létrehozása	1.1	Idősek nappali ellátásának megszervezése	Polgármester	Folyamatos, 2014. december 31.	Ellátottak száma, ellátást kérők száma	Pénzügy	Ellátást kérők részére az ellátások folyamatos biztosítása
4	Idősbarát szolgáltatások, programok kidolgozása	Idős személyek közösségi programjainak hiánya	Idős személyek magányának feloldása, társasági élet	1.1	Idős személyek közösségi programokban való csoportos részvétele	Családgondozó Polgármester	Folyamatos	Kidolgozott programok és résztvevők száma	Pénzügy Technikai Humán	Idősek részére programok, szolgáltatások biztosítása

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Középületek akadálymentesítése	A középületek nem akadálymentesek	Középületek akadálymentesítése	1.1	Pályázat figyelés, akadálymentesítés és	Polgármester	Pályázatok függvényében, önerő hiánya miatt. Pályázat elnyerése esetén az akadálymentesítés két éven belül való elvégzése.	Komplex akadálymentesített középületek száma	Pénzügy Humán	Akadálymentesített középület.

